

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 891/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpeného Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., Námestie sv. Egídia 93, Poprad, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Jozef Beňo, PhD., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 2 Dso 1/2016 z 28. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 28. novembra 2016 sa [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), domáhal vydania

nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho senátu (ďalej len „disciplinárny súd“) sp. zn. 2 Dso 1/2016 z 28. septembra 2016 a ktorým by napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil disciplinárnemu súdu na ďalšie konanie.

2. Napadnutým rozhodnutím disciplinárny súd zrušil rozhodnutie disciplinárneho senátu sp. zn. 4 Ds 1/2015 zo 17. februára 2016 a sťažovateľa uznal vinným, že ako sudca Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v trestnej veci obžalovaného [REDACTED] vedenej pod sp. zn. 2 T/151/2004 v ním vydaných rozsudkoch z 3. júna 2011 a 28. februára 2013 v rozpore s § 264 ods. 1 Trestného poriadku opakovane nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu, aby dôsledne a na základe starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne hodnotil vykonané dôkazy, v dôsledku čoho Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uzneseniami č. k. 1 To/103/2011-756 z 28. februára 2012 a č. k. 1 To/21/2013-836 z 25. februára 2014 opakovane musel rozhodnúť o zrušení uvedených rozsudkov okresného súdu a vrátení mu veci na nové prejednanie a rozhodnutie, ako aj o nariadení prejednanie veci iným samosudcom okresného súdu, teda pri výkone funkcie sudcu ohrozil dôveru v nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdu v zmysle § 30 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), čím spáchal disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch, za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie – napomenutie podľa § 117 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch.

3. V odôvodnení tohto rozhodnutia disciplinárny súd uviedol, že po oboznámení sa s obsahom spisu okresného súdu sp. zn. 2 T/151/2004 zistil, že sťažovateľ oslobodil obžalovaného spod obžaloby celkovo štyrikrát, pričom sa však podľa názoru krajského súdu vysloveného v jednotlivých zrušujúcich rozsudkoch nevysporiadal so všetkými skutočnosťami nevyhnutnými pre takéto rozhodnutie, keďže hodnotenie dôkazov oprel len o časť vykonaných dôkazov bez toho, aby zohľadnil iné dôkazy a vzájomné súvislosti daného prípadu, dôkazy vyhodnotil jednostranne v prospech obžalovaného, resp. napriek rozsiahlym úvahám sa snažil spochybniť všetky zaistené stopy a dôkazy svedčiace

v neprospech obžalovaného. Disciplinárny súd uviedol, že „*jestvuje jediná možnosť súdu nižšieho stupňa nerešpektovať právny názor odvolacieho súdu v zmysle § 264 ods. 1 Trestného poriadku..., a to len vtedy, ak dôjde k zmene právneho režimu, podľa ktorého bolo dovtedy konané... Ak však k takémuto prípadu nedôjde a zo strany súdu dôjde k úmyselnému a opakovanému obchádzaniu kasačnej záväznosti rozhodnutia odvolacieho súdu, je potrebné takýto postup sudcu, ktorý daný súd predstavuje, považovať za porušenie základnej povinnosti sudcu v zmysle § 30 ods. 1 veta prvá Zákona o sudcoch a prísediacich.*“. Takýmto konaním sťažovateľ „*plnohodnotne ohrozil dôveru v nestrannosť súdu a jeho schopnosť vo veci obžalovaného... spravodlivo rozhodnúť*“. Disciplinárny súd zároveň uviedol, že na rozdiel od rozhodnutia disciplinárneho senátu upravil skutkovú vetu tak, že zosúladiť výrok o vine opísaný v skutku a v právnej vete a limitovaný zásadou *reformatio in peius* vynechal časť skutku týkajúcu sa prierahov v konaní, pretože tieto nepovažoval za preukázané a riadne časovo ohraničené.

4. S uvedenými závermi disciplinárneho súdu sťažovateľ nesúhlasí a opakujúc identické argumenty, aké uplatnil vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu, v sťažnosti namieta, že disciplinárny súd nie je oprávnený skúmať správnosť a zákonnosť súdneho rozhodnutia, resp. že obsahová stránka súdneho rozhodnutia nemôže byť predmetom disciplinárneho konania. Sťažovateľ uvádza, že ako zákonný sudca postupoval v danej veci v zmysle relevantných ustanovení Trestného poriadku, rešpektoval rozhodnutia odvolacieho súdu, vykonal dôkazy, ktoré považoval za potrebné na odstránenie rozporov a na zistenie skutkového stavu bez akýchkoľvek pochybností. Podľa jeho názoru bol to práve krajský súd, ktorý „*vydával šablónovité rozhodnutia, ktorými rušil prvostupňové rozhodnutia, no vôbec v nich neuviedol relevantný právny názor*“. Z uvedených dôvodov považuje napadnuté rozhodnutie disciplinárneho súdu za autoritatívne, nepresvedčivé a nedostatočne odôvodnené.

II.

5. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich

základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04). V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný

súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

7. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

8. Všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06, IV. ÚS 96/07). Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať

vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorým je Slovenská republika viazaná. Výklad a aplikácia zákonných predpisov musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

9. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nemožno považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie týchto práv (m. m. I. ÚS 3/97).

10. Ústavné a zákonné postavenie disciplinárneho súdu vymedzila judikatúra ústavného súdu tak, že disciplinárny súd sa síce nepovažuje za všeobecný súd, ktorého právomoc je vymedzená v čl. 142 ods. 1 ústavy, ale na druhej strane je súdom, ktorého pôsobnosť je definovaná v zákone o sudcoch a je zameraná výlučne na disciplinárne veci sudcov všeobecných súdov. Disciplinárny súd vykonáva len disciplinárnu právomoc a jeho existencia je opodstatnená osobitou povahou disciplinárneho konania, v ktorom sa stíha disciplinárne previnenie sudcu ako ústavného činiteľa (m. m. PL. ÚS 7/02, III. ÚS 392/2010, II. ÚS 140/2011, I. ÚS 353/2013, IV. ÚS 40/2014). Disciplinárne sankcie podľa zákona o sudcoch sú vo všeobecnosti určené len na zabezpečenie toho, aby sa sudcovia riadili určitými pravidlami platicimi pre ich ústavné a zákonné postavenie (m. m. II. ÚS 16/05).

11. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd disponuje právomocou rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb, ktorými namietajú porušenie ich základných práv a slobôd v konaní pred disciplinárnym súdom. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd vychádza z toho, že disciplinárne konanie má povahu a znaky trestného konania a disciplinárny súd je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na základné zásady, ktoré sa aplikujú v trestných veciach. Preto v prípade, ak dôjde k porušeniu týchto zásad a takéto porušenie je v príčinnej súvislosti so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), dochádza aj k porušeniu práv disciplinárne obvineného sudcu.

12. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia ústavný súd dospel k záveru, že disciplinárny súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia zákona o sudcoch podstatné pre posúdenie disciplinárnej zodpovednosti sťažovateľa v danej veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Disciplinárny súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom vznesené odvolacie námietky, preto možno konštatovať, že z hľadiska materiálneho bolo o jeho odvolaní, v ktorom mal možnosť prezentovať dôvody, pre ktoré s rozhodnutím disciplinárneho senátu nesúhlasil, riadne rozhodnuté. Ústavný súd nezistil, že by napadnutému rozhodnutiu bolo možné vyčítať jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Právne závery disciplinárneho súdu v danej veci z uvedených dôvodov nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s požiadavkami, ktoré vyplývajú z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľ namietal. A keďže niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozhodnutím disciplinárneho súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa, ústavný súd jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 ústavy disciplinárnym súdom bez existencie právne relevantného odôvodnenia takejto námietky považoval ústavný súd so zreteľom na uvedené iba za súčasť sťažnostnej argumentácie, ktorá sama osebe nepredstavuje dôvod ústavného prieskumu. To isté platí aj o námietke porušenia čl. 148 ods. 4 ústavy, v ktorom je vyjadrená ústavná zásada nemožnosti stíhania sudcu, a ako taký ho nemožno samostatne aplikovať ani namietat' jeho porušenie v individuálnych sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2016